

Intervenció de José Montilla al dinar-col·loqui organitzat per la Cambra de Comerç de Barcelona

Cambra de Comerç. Barcelona, 19 de setembre de 2006

Bon dia,

President de la Cambra, Conseller, amigues i amics,

Voldria parlar amb vostès durant aquest dinar del futur del nostre país. És a dir de les oportunitats i els reptes que la nostra societat haurà d'enfrontar en els propers anys. I avui, davant de vostès, ho vull fer parant especialment l'atenció en tot allò que té a veure amb la capacitat, les condicions i les possibilitats que té Catalunya de generar i distribuir riquesa.

Certament no és un plantejament que vingui de nou. De fet l'obra més influent de l'economia moderna es titula, com vostès saben, "Investigació sobre la naturalesa i causes de la riquesa de les nacions".

Sense pretendre emular en la meva anàlisi la genialitat i profunditat de les reflexions del fundador de l'economia moderna, sí desitjaria poder explicar com veig l'economia catalana.

En primer lloc em permetran una breu descripció d'on ens trobem. I la síntesi, ja els hi avanço, és que l'economia catalana va bé. Encara diré més, crec que avui ningú no discuteix que l'economia dels país està ara millor que fa tres anys. Algunes dades ens ho poden descriure:

El primer trimestre de 2006 l'economia va créixer un 3,6 %, la taxa més alta dels darrers 22 mesos.

L'economia catalana creix el triple que l'economia europea. En aquests moments el nostre PIB per càpita representa entorn del 110% del de la UE dels 15.

Catalunya és una de les comunitats autònomes que més llocs de treball crea, sent Espanya el país de la zona euro en el que es genera, amb diferència, més ocupació (la meitat del total).

La nostra taxa d'ocupació se situa per sobre del 70% i supera ja els objectius fixats a l'agenda de Lisboa per a l'any 2010. La taxa d'ocupació catalana es situa 7 punts per sobre de la mitjana de la zona euro i de la mitjana estatal.

La taxa d'atur es situa a Catalunya, al 6,5%, també dos punts per sota tant de la mitjana espanyola com de la zona euro.

El PIB industrial ha crescut el primer trimestre d'aquest any un 1,5%, la taxa més alta des de 2001. La inversió industrial ha crescut el 2006 un 5,3% i la inversió en béns d'equipament està creixent al 10,4%.

L'economia va bé i les finances públiques –responsabilitat aquesta estrictament del govern- s'han sanejat. Algunes dades també ens ho demostren:

El nou govern ha rebaixat en 1.000 milions d'euros el dèficit que es va trobar quan va arribar a la Generalitat.

S'ha reduït un 24 % la despesa aplaçada que va generar l'anterior govern.

Amb l'esmentada gestió del dèficit i sense augmentar la pressió fiscal pràcticament s'ha doblat la inversió per habitant: de 365 a 691 euros.

El pressupost consolidat d'aquest any assoleix el 16 del PIB català.

Aquest és l'estat de l'economia i de les finances públiques d'una societat catalana en profunda transformació. El punt de partida és bo, però tenim plantejats, com totes les societats avançades, nombrosos reptes que requereixen reformes.

L'arrel d'aquests canvis es troba en la globalització i els processos de mundialització. Canvis en àmbits diversos com, entre d'altres, el món del treball i de la competitivitat, les finances, les TIC, la cultura i la societat del coneixement.

Caldria afegir que en el pla més individual, no tenim garantides les seguretats en les que vivíem fins fa poc i en les que es van educar, encara, la major part dels treballadors i treballadores. No hi ha certeses sobre les capacitats financeres de les famílies, ni fàcils perspectives d'accés a l'habitatge o que aquest, en cas de tenir-lo, sigui aviat del tot nostre. Convivim amb el flux immigratori més important que hagi conegut Europa en els darrers anys: un procés ple

d'oportunitats però que també planteja importants reptes i dificultats. Els valors i els referents canvien constantment. El marc en el que es construeix el projecte vital de cada persona és canviant i cada cop més desconcertant.

Davant d'aquest entorn ple de canvis i de transformacions, el **projecte de catalanisme social que impulso es recolza en la principal riquesa d'aquest país, el seu capital humà, el talent dels seus ciutadans.**

Catalunya ha estat capdavantera i pionera quan els seus ciutadans han estat els protagonistes, quan ha sabut ser una societat desacomplexada, innovadora, creativa, valenta. **Quan Catalunya es tanca en sí mateixa, quan pretén buscar fora les culpes i les solucions en lloc de començar amb l'autoexigència i continuar amb la creativitat, és aleshores quan la decadència s'apodera de l'economia, la cultura i la societat.**

Tots sabem que la nostra economia només seguirà produint creixement i progrés en determinades condicions:

Si basem la creació de riquesa en els processos amb més valor afegit,

si apostem per ser competitius i augmentar la productivitat,

si dissenyem, innovem i creem,

si la nostra indústria competeix per qualitat i no per preu,

si la nostra oferta de treball és atractiva per capacitació i qualitat i no per barata,

Ara que sabem que el futur progrés econòmic depèn de la nostra capacitat per innovar, és tota la societat la que ha d'assumir el repte de la creativitat, la innovació, de l'obertura al món i a les noves tendències. Cal que siguem protagonistes d'aquesta transformació, com en molts àmbits, en molts moments, ho hem estat. Hem de tornar a ser els dirigents del nostre futur, mirant al món, més enllà, no al melic.

Recuperar la iniciativa en el món econòmic del segle XXI és un repte que s'expressa amb un sol concepte: competitivitat. En una economia molt oberta –les exportacions de béns i serveis van assolir el 46% del PIB l'any 2004- la competitivitat és una exigència inajornable.

En aquest sentit l'Acord Estratègic per la competitivitat i la internacionalització és un magnífic punt de partida de les reformes que el país precisa.

L'Acord Estratègic signat el febrer de 2005, és totalment vigent i constitueix un autèntic full de ruta per afrontar les transformacions que requereix el nostre model productiu.

L'Acord Estratègic és l'expressió acurada del principi que no és possible millorar la productivitat del treball sense reforçar, alhora, la cohesió social.

La recerca de la competitivitat pot agafar diferents camins, tot depèn del model econòmic de país que es vulgui desenvolupar. No és una decisió innòcua, ja que diferents models econòmics condueixen a diferents models de societat.

I com vostès ja saben, el meu projecte de catalanisme social té present un model de societat amb perfils ben definits. Parlo d'un país: plural, inclusiu, de la igualtat d'oportunitats, de les infraestructures, del treball de qualitat i estable, dels creadors i emprenedors, de l'habitatge accessible, de la recerca, del desenvolupament i la innovació, de la integració de la nova immigració, de la cultura, del benestar, de les persones.

Per això **recolzem un impuls a la competitivitat en tres vessants: la internacionalització; les infraestructures físiques i del coneixement i la cohesió social.** Us parlaré breument al respecte.

En primer lloc Catalunya necessita competir a mar obert. Quan Catalunya ha hagut de competir en condicions d'igualtat, ens n'hem sortit. A Catalunya la internacionalització de l'economia i el creixement han anat de la mà. Internacionalitzar-nos i créixer ha estat la mateixa cosa.

És per això que Catalunya necessita un marc de referència més ampli amb massa crítica i connexions econòmiques. El nostre punt de referència ha de ser Europa. Catalunya ha de tenir l'ambició de convertir-se en un dels territoris més dinàmics i capdavanters d'Europa.

Estar al capdavant de l'economia europea, per projectar-nos cap el mon. Aquest és el nostre objectiu. Per això, l'Euroregió és fonamental. L'Euroregió, una regió econòmica, com la que constitueixen les

regions del sud de França més Catalunya, Aragó, Balears, València –aquesta darrera hi forma part en termes econòmics encara que institucionalment ara ho rebutgi-. Una realitat de 18 milions d’habitants que té en comú dues coses: un projecte estratègic compartit i complementarietats entre si. Catalunya ha de ser peça essencial d’aquesta regió europea. Una Regió que ha de servir de plataforma per a Europa i les seves empreses al Món.

En segon lloc ens **cal superar els dèficits en infraestructures físiques i del coneixement**. No hi ha dubte que la insuficiència d’aquestes infraestructures té uns costos de competitivitat per a les nostres empreses.

La llista de les infraestructures pendents la tenim tots al cap: -la diré molt ràpidament-, l’aeroport; el port; els eixos ferroviaris de mercaderies d’ample europeu; els eixos viaris, entre altres els metropolitans; la xarxa ferroviària de rodalies; el tren de gran velocitat. En podríem afegir alguna altra, però totes aquestes infraestructures físiques són imprescindibles des del punt de vista de la competitivitat econòmica, però també, per suposat, per al benestar dels nostres ciutadans.

Cal també disposar de les infraestructures del coneixement necessàries. **La qualitat en l’accés al coneixement, la formació del capital humà i la innovació tecnològica són peces claus per a la productivitat**.

A Catalunya i a Espanya hem d’afrontar aquests dos grans reptes alhora. A més, en el nostre país cal fer-ho sobre una realitat determinada: un sistema productiu de característiques especials amb una base industrial molt forta i en procés de transformació.

I en tercer lloc necessitem cohesió social. Una cohesió que es sustenta de forma primordial en l’Estat del Benestar. **El nostre repte és fer compatibles creixement, competitivitat i Estat del Benestar**.

L’Estat del benestar exigeix un conjunt de reformes. Però aquestes reformes no han de portar, com alguns voldrien, al seu desmantellament o afebliment, perquè la realitat ens diu que competitivitat i Estat del benestar són possibles. I és imprescindible per garantir la cohesió social.

Un Estat del Benestar avançat requereix una economia dinàmica, una fiscalitat progressiva i unes polítiques socials ambicioses.

Per al Govern de Catalunya aquest és un objectiu especialment important. Perquè de les polítiques fonamentals que hem de finançar amb el nostre pressupost, la part més important va destinada precisament a les polítiques bàsiques de l'Estat del benestar.

Dels quatre grans serveis de l'Estat del benestar, tres són responsabilitat del Govern de la Generalitat: sanitat, educació i serveis socials. És pot, doncs, comprendre com són fonamentals per a nosaltres les polítiques socials.

En primer lloc perquè és la nostra obligació, però, després, també perquè és un gran objectiu polític. Tindrem un país més orgullós de sentir-se país, és a dir, de la seva realitat nacional, com més orgullosos es puguin sentir els seus ciutadans dels serveis públics.

Perquè **el catalanisme social que propugno és un compromís per una societat més igualitària i més justa, per una societat on el benestar esdevingui l'eix central de la identitat col·lectiva.**

I per construir les tres potes que us he esmentat (internacionalització, infraestructures i cohesió) calen recursos i un govern que doni confiança i que lideri.

El necessari increment de recursos l'assolirem per dos vies complementàries.

En primer lloc a partir de la millora del finançament que suposa el nou Estatut.

El model de finançament de l'Estatut ens permet un salt endavant d'enorme importància. Ens permet tenir més recursos i més capacitat de decisió sobre els nostres recursos. A més, aquest acord també ens garanteix un compromís importantíssim per part de l'Estat en matèria d'infraestructures. El Govern de l'Estat invertirà en infraestructures a Catalunya un percentatge equivalent al pes del seu PIB durant els propers set anys.

Més autogovern, per suposat. No dubteu que defensaré amb tota la fermesa necessària el nostre autogovern. Però també **ens cal més implicació de l'Estat a Catalunya, perquè avui moltes de les grans decisions que**

afecten el futur del nostre país depenen de l'Estat, i cometen un gran error aquells que voldrien viure d'esquena a aquesta realitat.

Se n'ha parlat molt aquest dies sobre la inversió a Catalunya dels pressupostos de l'Estat del 2007. Em consta que el govern de Catalunya està treballant amb discreció i eficàcia. Jo no alimentaré polèmiques estèrils. Ara bé, us puc ben assegurar que Catalunya rebrà el 18,85 % de la inversió de l'Estat, en justa proporció al pes de la seva economia.

En segon lloc **optimitzarem els recursos mitjançant el màxim rigor i eficiència en la gestió dels recursos públics.** En aquest sentit aquests darrers anys de Govern han contribuït a generar una cultura de rigor i disciplina pressupostària. El Conseller Castells, el seu gran artífex, ho podria explicar amb tot detall. De fet Antoni Castells els podria explicar com van trobar el Departament quan va arribar, i la feina sorda i discreta que han fet per endreçar-lo. Un Departament que segur que vostès no han oblidat qui ho va dirigir durant cinc anys.

S'ha fet una feina encomiable per establir procediments més clars i transparents en l'elaboració dels pressupostos, que per primer cop, s'han basat en unes normes publicades al DOGC.

El rigor i l'eficiència en la gestió dels recursos públics també s'ha materialitzat en una millor gestió de l'endeutament.

No dubteu que mantindrem i aprofundirem aquests principis de rigor per utilitzar millor els recursos públics.

Hem parlat del recursos necessaris, però no voldria finalitzar aquest breu repàs de les condicions necessàries per garantir el progrés econòmic del país, sense parlar dels criteris que han de guiar l'actuació del govern en matèria econòmica.

Jo crec en la concertació, en el pacte social. Per això tinc en gran consideració l'Acord Estratègic, l'Acord Interprofessional entre sindicats i organitzacions empresarials, o el Pacte Nacional per a l'Educació.

D'altre banda soc més partidari de la complicitat que del intervencionisme.

Els governs poden fer coses, però la realitat econòmica, per sort, fonamentalment no la fan els governs; la fan els protagonistes privats, la fan les empreses, els treballadors, els empresaris, fent cadascú la seva activitat. Amb complicitat, sí; en concertació. Sabent que hi ha objectius que només els podrem aconseguir si anem plegats. Però sense intervencionismes. Fent cadascú la seva feina.

Les cambres també tenen un important paper a desenvolupar. Ningú no pot ignorar el paper clau que aquesta institució ha tingut per col·locar certes qüestions en el debat públic i polític –ja sigui el finançament de la Generalitat, les infraestructures aeroportuàries o els peatges-.

I cadascun d'aquest sectors ha d'assumir un compromís col·lectiu. Perquè agents socials i govern ens hem de posar d'acord en els grans objectius del país.

El govern té també altres responsabilitats. Així, des d'un futur govern socialista cercaré en primer lloc **establir un ambient de confiança**.

En segon lloc impulsaré la **creació d'un marc d'estabilitat**. En aquest sentit el nou Estatut ens ofereix un plus d'estabilitat que no dubtaré en aprofitar.

El tercer que faré des del govern és **exercir lideratge**. El Govern no ha d'intervenir en tot; cadascú ha de fer el seu paper. Però, en canvi, sí que ha d'exercir un lideratge, ha de marcar el camí, ha de dir cap a on volem anar.

I el quart que promouré serà la **generació de complicitats**. Vull exercir un lideratge, però tractar al mateix temps, que aquest lideratge expressi una complicitat social, particularment dels sectors més dinàmics. Aquests són els objectius, els recursos i els criteris amb els que crec que s'ha d'orientar l'economia del nostre país.

Però no vull finalitzar sense assenyalar algunes de les mesures que concreten els principis que he expressat al llarg d'aquesta intervenció. Unes mesures que constitueixen el meu compromís personal. Així:

Em comprometo a **impulsar una societat trilingüe** –català-castellà-anglès – **actuant sobre el sistema educatiu i els mitjans de comunicació**. Com ja s'ha començat a fer a partir de l'Acord Estratègic. Per cert, cal fer-ho

seriosament, no fent promeses frívoles. I fer-ho seriosament significa garantir que una assignatura bàsica de l'ensenyament obligatori es farà en anglès, com vol l'Acord Estratègic.

Em comprometo a **impulsar la Formació Professional a través d'un Pacte Nacional** amb la participació de tots els agents socials.

Em comprometo a **crear un programa català pel creixement empresarial** que coordini tots els agents que donen suport a les Pimes i tots els programes existents.

Em comprometo a **crear un programa conjunt CIDEM-COPCA d'assessorament especialitzat i professional** per la implantació d'inversions productives d'empreses catalanes a l'exterior.

Em comprometo a impulsar el mercat de transferència de tecnologia, amb la **creació d'una agència de comercialització de patents**.

Em comprometo a la **creació d'un mercat secundari alternatiu d'empreses d'alt potencial de creixement** –biotecnològiques, etc.-

Em comprometo a **dissenyar una política completa d'atracció de talents als centres de recerca i a les empreses catalanes**, reforçant programes com l'ICREA i creant-ne de nous.

Em comprometo a **incrementar la línia d'ajuts a l'R+D+i empresarial** en un 25 % anual.

El nostre programa és molt més ampli, però he volgut que coneguïn alguns dels compromisos que desenvoluparà el govern que presideixi. Totes elles són mesures al servei del model econòmic que els hi he explicat.

I defenso aquest model econòmic perquè vull una Catalunya plena d'ambició que no té por d'arriscar-se, que no demana cuirasses sinó oportunitats, però que a la vegada impulsi una societat segura que sabrà tenir cura dels seus membres, que ensenya a aprendre dels errors i a tornar a aixecar-se. Una Catalunya de ciutadans lliures, confiats de les seves institucions, creatius, desitjosos d'explotar els seus potencials. Catalunya ha d'eliminar la por a arriscar al seus

ciutadans, a les seves empreses, als seus creadors, als seus emprenedors, a les seves entitats.

Catalunya ha de ser sinònim de qualitat i d'excel·lència.

Per això en comprometo amb vostès i amb tots els ciutadans i ciutadanes a treballar per fer de Catalunya un país respectat i admirat pel que és i pel que fa.

Vull que les nostres empreses i universitats siguin envejades.

Vull que els nostres pobles i ciutats siguin exemple de civisme, qualitat de vida i dinamisme econòmic.

Vull que les nostres polítiques socials garanteixin la igualtat d'oportunitats i el suport necessari als que ho necessiten. I que siguin admirades.

Aquest és el projecte del catalanisme social. Un projecte hereu d'una tradició que va sumar catalanisme polític i justícia social. Amor al país i defensa de les persones.

Aquest és el projecte que sotmeto a judici de tots el catalans i catalanes el proper 1 de novembre.

Moltes gràcies